

России, может принести выгоды обеим странам. Они заключаются в следующем: 42-43.

1. Снижается вероятность безответственной кредитно-денежной политики в Украине или в России. Данный орган может быть своеобразным “якорем” для устойчивости денежно-кредитных систем.

2. Уменьшается вероятность возникновения “эффекта домино”, при котором проблема невозврата кредитов, например, для одного банка становится проблемой как российской, так и украинской банковских систем.

3. Создание российско-украинской системы банковского мониторинга и/или страхования позволит нашим странам с меньшими усилиями присоединиться к подобной системе, создаваемой в рамках ЕС в настоящее время.

*С.Б. Манжос, доц.,
Ю.С. Будзінська, магістр,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ НАДЛИШКОВОЮ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Ліквідність банківської системи є найбільш вагомим показником, що характеризує ступінь її стійкості, надійності і конкурентоспроможності. Відомо, що у процесі своєї діяльності банківські установи постійно наражаються на ризик ліквідності, тобто ймовірності настання ситуації невідповідності між попитом і пропозицією коштів та неспроможності банку своєчасно і в повному обсязі виконати свої грошові зобов'язання. Причому негативний вплив на діяльність банку мають як недостатня, так і надлишкова ліквідність, яка є результатом неефективного банківського менеджменту і свідчить про неспроможність ефективно розпоряджатися вільними ресурсами, що спричиняє зниження рентабельності банківської діяльності та може призводити до збитковості банку.

Основними ознаками зростання банківської ліквідності є збільшення обсягів коштів банків на кореспондентському рахунку, зростання попиту банків на стерилізаційні операції центрального банку та зменшення попиту на операції з рефінансування, зниження залежності ресурсної бази від обсягів міжбанківського кредитування та зниження відсоткових ставок на грошово-кредитному ринку. Наявність надлишкової ліквідності за умови її неповної стерилізації центральним банком створює інфляційний “навіс” в економіці країни і свідчить про перевищення пропозиції коштів над попитом на грошово-кредитному ринку.

Зокрема, у червні-липні 2010 року сума коштів на транзитних і кореспондентських рахунках банків сягнула небувалого розміру – 29-34 млрд. грн. Це приблизно в 1,5 раза більше за рівень 2009-2010 років (залишки перебували зазвичай у межах 14-22 млрд. грн.) і майже удвічі більше за докризовий показник – 15-18 млрд. грн. Однак, за даними НБУ, у червні обсяг кредитів збільшився лише на 0,6 %, у травні – на 0,2 %, у квітні – на 0,9 %. Очевидно, що банківські установи неефективно управляють надлишковою ліквідністю. Така ситуація свідчить про необхідність переходу до нарощування обсягів кредитних вкладень у реальний сектор економіки.

На сьогодні, у разі виникнення потреби вилучення з обігу відповідного обсягу грошової маси, НБУ застосовуватиме монетарні інструменти стерилізації надлишкової ліквідності залежно від ситуації на грошово-кредитному ринку, а саме: депозитні сертифікати Національного банку, операції зворотного РЕПО, операції на відкритому ринку з ОВДП зі свого портфеля.

Оскільки регулювання ліквідності комерційних банків перебуває в компетенції НБУ, то першочерговими кроками у даному напрямку повинні стати такі: відмова від прямого кредитування дефіциту бюджету за рахунок кредитної емісії; удосконалення структури кредитної емісії; зростання обсягів кредитних вкладень в економіку України зі збільшенням фізичного обсягу довгострокового кредитування суб'єктів господарювання і населення України; зниження процентних ставок за кредитами комерційних банків; подальша лібералізація та збільшення обсягів валютного ринку; вдосконалення системи валютних операцій з впровадженням системи валютних деривативів; поширення впровадження пластикових карток міжнародних платіжних систем; подальше нарощування статутного капіталу комерційних банків; покращення рівня активності банків, який визначається рівнем розвитку економіки та потребами її кредитоспроможних суб'єктів.

*Ф.О. Журавка, д-р екон. наук, проф., О.С. Журавка,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Одним із ключових завдань процесу регулювання відносин, що виникають між суб'єктами фінансової системи України, є створення безпечних умов їх функціонування. При цьому основною формою узагальнення поточного рівня цих умов є фінансова безпека.